

WELFARE PRASAT

Otázky a diskuse

-
- **Jaké technologie chovu jednotlivých kategorií prasat znáte?**
 - **Optimální hmotnost a věk při prvním zapuštění?**
 - **Jaké jsou projevy říje u prasnic?**
 - **Jak dlouho jsou prasnice umístěny v individuálních boxech a proč?**
 - **Podle čeho se posuzuje kondice prasnic?**
 - **Jak vypadá ustájení prasnic na porodně a jaké je zde udržováno mikroklima?**

Zdravotní problémy prasat

- Virová onemocnění – prasečí chřipka, PRRS, Aujeszkyho choroba, PRCV, reovirové infekce, enterovirové infekce, SLAK, mor prasat ...
- Bakteriální infekce – červenka, HPP, koliinfekce, salmonelóza, dyzentérie, brucelóza, listerióza...
- Mykotoxikózy
- Endoparazité – škrkavčitost, balantidióza, plicní červivost, kokcidióza, trichinelóza, echinokokóza...
- Ektoparazité – prašivina, zavšivení...

- **Jaký je postup ošetření selat po porodu?**
- **Kdy jsou selata nejčastěji odstavena od matky a jak dlouho setrvávají v dochovně?**
- **Jaký se zde využívá systém ustájení?**
- **Od jaké a do jaké hmotnosti se vykrmují prasata v našich podmínkách?**
- **Jaká jsou nejčastější onemocnění prasat?**
- **Jaké jsou nejčastější problémy ve welfare prasat?**
- **Uvedte nároky prasat na mikroklima stáje.**

Problémy ve welfare prasat

- Časté přeskupování prasat do nových ohrad s neznámými prasaty – boje, vážná poranění.
- U dospívajících prasat nedostatek podestýlky a natěsnání na malém prostoru.
- Betonové podlahy mohou způsobovat řezné rány a škrábance na kloubech a končetinách.

Další problémy

- **Na roštových podlahách** nohy praskají a mohou být infikovány – laminitida, také se často vyvíjí burzitida, zejména otok kolenního kloubu (u slaměné podestýlky tento problém je minimální).
- **Agresivita, koncentrovaná potrava a rychlá míra růstu** mohou přispívat k častému výskytu zlomenin.
- **Rychlá míra růstu** může způsobovat metabolický stres – problémy se vředy, srdeční selhání a laminitida.
- **Okusování ocásků** – jeden z největších problémů welfare!

Foto: Ing. Veronika Toušek

Z důvodu nahlášení provedla krajská veterinární správa inspekci v chovu prasat. Stěžovatel byl nespokojen s prasaty, které si od chovatele objednal a chtěl je odkoupit pro svůj malochof, zvířata však byla hubená s četnými ranami na zadních běžích a uších.

Inspektor KVS při kontrole zmiňovaného chovu zjistil, že skupiny prasat, které jsou utvořeny, se k sobě chovají velice agresivně. Významná agresivita byla pozorována u napáječek a krmiště, kde se některá zvířata ke krmištím vůbec nedostala, anebo byla vyhnána a utrpěla tak pohmožděnin a kousance. Rozmístění krmiště a napáječek bylo situováno tak, že pouze skupinka nejagresivnějších prasat měla výsadu se k nim dostat. Na dalších prasatech bylo vidět hubnutí, ale především zranění. Zatímco u mladších selat, kde byla zavedena novější technologie krmení v individuálním boxu, kde každé zvíře mělo svůj čip a tedy svůj denní příděl, nic takového pozorováno nebylo, stejně jako chyběla agresivita, selata však měla krácené ocásky, i bez zjevných poranění a rozepří mezi nimi. U některých skupin prasat byla sláma, některé byly zase na betonu.

Chovatel uvedl, že krácení ocásků u nich probíhá preventivně, neboť v době, kdy prasata mění skupinu a přecházejí do dalších skupin podle váhy, tvoří si hierarchii a tehdy jsou agresivní. Krácení ocásků jim tedy má zajišťovat menší utrpení. Zároveň ale ta konkrétní skupina s pohmožděninami a bez ocásků neměla přístup ke slámě.

Také uvedl, že modernizace původních prostor je pomalejší, než očekával, a tedy spousta zvířat je bohužel v pozici, kde se k napáječkám a krmištím tak často a snadno nedostane. S dalšími skupinami se to ale prý bude měnit, společně s modernizací prostor.

Co konkrétně chovatel zanedbává a co vede ke zmiňovaným potížím?

- Nevhodná technologie a umístění napajedel a krmiště
- Nezakročení při pozorované agresi a z ní plynoucích zranění a úbytku hmotnosti jedinců
- Rutinní zkracování ocasů selatům
- Sláma pouze v určitých skupinách prasat

Které předpisy byly porušeny?

- **Zákon 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání**
- **Vyhláška 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat**

246/1992 Sb., zákon na ochranu zvířat proti týrání

§ 9

1. Při chovu hospodářských zvířat je zakázáno

b) chovat zvířata v tak velkých nebo v tak uspořádaných skupinách anebo v takových prostorách,

1. ve kterých jim míra nebo četnost vzájemných útoků působí utrpení,

3. ve kterých nemohou uspokojit své potřeby v příjmu potravy a vody anebo jiné potřeby nezbytné pro jejich život a zdraví,

§ 10

Dojde-li k utrpení nebo jinému poškozování zvířat prokazatelně v důsledku nevhodné technologie, je chovatel povinen tuto technologii upravit nebo změnit.

§ 11

1. V intenzivních chovech je chovatel povinen zabezpečit nejméně jedenkrát denně prohlídku hospodářských zvířat a technologických zařízení a odstranit v nejkratší možné době každou zjištěnou závadu tak, aby nebylo ohroženo zdraví a život zvířat. K zajištění prohlídky hospodářských zvířat v kterékoli době musí být připraveno stabilní nebo mobilní osvětlení, které umožní důsledné provedení prohlídky.

§ 12b

Hospodářská zvířata musí

a) dostávat potravu, která je vhodná pro jejich stáří, druh a která je podávána v dostatečném množství, aby uspokojovala jejich potřeby. Všechna hospodářská zvířata musí mít přístup ke krmivu v intervalech vhodných pro jejich fyziologické potřeby,

b) mít přístup k vodě, která neohrožuje zdravotní stav zvířat, nebo jim musí být umožněno, podle druhu a věkové kategorie, uspokojovat potřeby tekutin,

c) mít možnost přístupu k zařízení pro krmení a napájení tak, aby bylo minimalizováno znečištění krmiva a vody i vyloučeny nepříznivé účinky zápolení o krmivo a napájecí vodu mezi hospodářskými zvířaty.

Vyhláška 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat

§ 3

Minimální standardy pro ochranu prasat

(9) Prasata musí mít trvalý přístup k dostatečnému množství materiálu, který jim umožňuje etologické aktivity, jako je sláma, seno, dřevo, piliny, houbový kompost, rašelina nebo směsi takových materiálů, které neohrožují zdraví zvířat.

(10) Všechna prasata musí být krmena alespoň jednou denně. Jestliže jsou prasata ustájena ve skupinách a nemohou se sytit podle libosti nebo nemají k dispozici automatický krmný systém, musí mít každé prase přístup ke krmivu ve stejnou dobu jako ostatní prasata ve skupině.

(11) Všechna prasata starší než dva týdny musí mít trvalý přístup k dostatečnému množství čerstvé vody. Napáječky musí být prasatům lehce přístupné. Při skupinovém ustájení může na jednu kolíkovou napáječku připadat nejvíc 16 prasat. Použití krmiva v tekuté formě, mimo náhražky mléka u selat ve stáří do 2 týdnů, se nepovažuje za napájení.

(12) Krácení části ocasu a stejnoměrné snižování špičáků selat obroušením nebo extirpací s ponecháním hladkého intaktního povrchu se nesmí provádět rutinně, ale pouze v případech, jestliže se prokáže poranění struků prasnice nebo uší a ocasů ostatních prasat. Dříve, než se přistoupí k těmto zákrokům, musí se přijmout jiná opatření, která brání okusování ocasů a jiným poruchám chování, přičemž se berou v úvahu podmínky prostředí a hustota osazení stáje. Z tohoto důvodu se musí změnit nevhodné podmínky prostředí nebo způsob ustájení. Kly kanců mohou být zkráceny, je-li to nezbytné pro prevenci poranění ostatních zvířat nebo z bezpečnostních důvodů.

Dne 15.6.2023 provedl inspektor KVS namátkovou kontrolu chovu prasat v obci Kokory v Olomouckém kraji. Při prohlídce zjistil, že prasata jsou chována v hale, kde žila v kotcích ve skupině po pěti. Součástí haly byly i kotce individuální pro březí prasnice a vepře. Skupinové kotce byly o velikosti 7 m² a individuální o velikosti 1,5 m². V individuálních kotcích v danou dobu nebyly obsazeny. Každý skupinový kotec byl vybaven korytem pro krmivo a napáječkou pro vodu. Ovšem ve dvou kotcích napáječky byly prázdné. Podlahy některých kotců byly hustě pokryty výkaly a močí, které evidentně nebyli již delší dobu odstraněny. V kotci chyběla sláma či jiné materiály. Po změření hluku byla hodnota hluku 105 dB. Ošetřovatel, který se o prasata staral, neměl kurz k péči o prasata a ani neobdržel žádné pokyny, jelikož zde pracoval teprve druhý den.

Mimo halu se nacházela menší budova s porodnou. Porodna byla vybavena ochrannými mřížemi mezi selaty a prasnicí, tak aby nedošlo k nechtěnému zalehnutí selat. V porodně nebyla zapnutá lampa, která sloužila jako zdroj tepla i světla, jelikož byla zrovna rozbitá. Selata se k sobě choulila. Chovatel nám sdělil, že bude do 3 dnů opravena. Osvětlení ze 2 oken nebylo dostatečné. Ventilace byla a další záležitosti byly v pořádku.

Doplňující otázky:

Který dozorový orgán řeší tento případ? KVS SVS ČR, sankce dává Obecní úřad obce s rozšířenou působností

Došlo k porušení právních předpisů? Ano. Kluzká podlaha, nepřítomnost vody v napáječkách, vysoký hluk, nevyškolený chovatel a neosvětlení v porodně.

Které předpisy použijete pro řešení příkladu? Zákon č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání a vyhlášku č. 208/2004 Sb. o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat.

Zákon č. 246/1992 Sb.

ČÁST ČTVRTÁ - Ochrana hospodářských zvířat

§ 12f

Pokyny a poučení o péči o prasata a kurz k péči o prasata

(1) Chovatel, který chová prasata ustájená pro odchov a výkrm (dále jen „chovatel prasat“), zajistí, aby prasata ošetřovala osoba, která obdržela pokyny a poučení o péči o prasata v rozsahu stanoveném tímto zákonem a právními předpisy vydanými k jeho provedení.

(2) Za osobu podle odstavce 1 se považuje osoba, která

a) od chovatele prasat obdržela pokyny a poučení o péči o prasata, nebo

b) se zúčastnila kurzu k péči o prasata pro získání osvědčení o způsobilosti k péči o prasata, organizovaného školicím pracovištěm.

Vyhláška č. 208/2004 Sb.

§ 3 Minimální standardy pro ochranu prasat:

(4) Podlahy musí splňovat tyto požadavky:

a) musí být hladké, avšak nikoliv kluzké, aby se předešlo poranění prasat, a musí být navrženy, konstruovány a udržovány tak, aby prasatům nezpůsobovaly poranění nebo útrapy. Musí odpovídat velikosti a hmotnosti prasat a musí tvořit pevný, rovný a stabilní povrch,

(6) V části stavby, ve které jsou chována prasata, nesmí být překročena hladina nepřetržitého hluku 85 dB. Musí se minimalizovat možnost vzniku stálého nebo náhlého hluku vyvolávajícího u prasat stres.

(7) Prasata musí být chována v prostředí s intenzitou světla alespoň 40 luxů po dobu osmi hodin denně.

(16) Pro ochranu selat jsou stanoveny následující podmínky:

d) v případě potřeby je zajištěn zdroj tepla, který neškodí prasnici.

DĚKUJI ZA POZORNOST

